

Já a vydra: Vývoj vzájemných vztahů

Byl jsem vychován a vzdělán jako ochránce přírody. To samozřejmě ovlivňovalo i můj vztah k rybářství. Lovil jsem od tří let, ve čtvrté třídě vstoupil do Svazu. A pak v dobách studia na fakultě, kdy kantoři z rybářů a myslivců dělali zločince, jsem na tuto demagogii naletěl a ze Svazu vystoupil. Připouštím, že chytání ryb mě ale stále lákalo. Takže když jsme v létě sjížděli řeku na kánoích, vždy jsem si stravu vylepšoval rybí bílkovinou.

text: Jaroslav Poupě ilustrace: Ivo Novák

Fakticky jsem se takto bavil i v době, kdy jsem už učil v Blatné a nemusel šetřit. Omluvou je, proč jsem se rybářství rádně nevěnoval, že v té době stále u mě fungovaly mužské hormonální zážitky, kupříkladu atletika, tramping, turistika a jiné hodnoty trvalého charakteru, což je v mládí omluvitelné. A jednou, když jsem se opět vydal do romantické divočiny odlovit pár ryb, jsem dostal první lekci. Připouštím, že buržoazními přežitky, jako byl rybářský lístek a povolenka, jsem se příliš nezatežoval. Ostatně stejně je to dnes už promlčené. V místě, které jsem dokonale znal a upravil si ho, jsem při příchodu podvědomě zpozorněl. Mé lepší já mi říkalo, abych vnímal okolí, protože tam bylo něco jinak. Není tu náhodou zvědavý porybný? Tehdy jsem ještě netušil, že může být i něco daleko horšího. Z „mé tůně“ se vynořila vydra. První, kterou jsem v přírodě viděl na vlastní oči. Mé srdce se mocně rozbušilo. Nějak mi ani nevadilo, že při dalším vynoření vyplula s línem v délce asi 30 cm a už se neukázala. Ten den jsem nic nechytíl, ale můj ochrannářský mozeček to odůvodnil tím, že prostě dneska mimořádně neberou.

Můj úhel pohledu na vydří biotop dostal trhliny při další návštěvě

I když jsem živou vydru už neviděl, začal jsem si všimnout pobytových stop. A pro ichtyologa byly srozumitelné. A kupodivu už jsem sám sebe nepřesvědčoval, že dneska jen zase neberou. Další vycházka dopadla stejně, takže jsem na lokalitu zanevřel. Začal jsem jezdit na pstruhový potok. Zde jsem na žízalu ulovil svého největšího mníka (35 cm). Ještě opojen úspěchem jsem našel pobytové stopy vydry i zde a tak jsem s „blatenským“ lovem skončil a odstěhoval se do Benešova.

Čas běžel, společenská zdvíž se se mnou kymácela nahoru a dolů

Nakonec mě vysypala na ÚV ČRS do Nekázanky. Abych mohl být jako zaměstnanec přijat, musel jsem v Benešově doplatit na dlouhá léta přerušené členství, a díky vlivu nového prostředí jsem se navrátil k přírodě a rybařině. Ale to už jsem prošel různými funkcemi a jako pstruhový hospodář v Benešově dělal, co se dalo. Tehdy jsem se jako pracovník Svazu stal spoluřešitelem státního výzkumného úkolu, který se jmenoval Antropogenní aktivity ovlivňující odchovnou kapacitu toků. Projekt vedl Jaroslav Zuna z Výzkumného ústavu meliorací Zbraslav. Tehdy jsme zajeli na unikátní potok někde na

Domažlicku. Na vodoteči v dolní části bylo po přepočtu nalezeno asi 500 kg ryb na 1 ha. To je hodně. Dominoval pstruh obecný a to ve vyvážené populaci. Vedle něj jsme registrovali vranky, střevle, mřenky, mihule a sekavce. To nebylo špatné! Asi o 2 km výše v toku s téměř stejnou odchovnou kapacitou se ale „konala“ katastrofa. O většího pstruha jsme nezavádili, vlastně ani o ostatní ryby. A pak vidíme vydří stopy a vydří exkrement. Coby ochránce přírody jsem dostal do zubů podruhé. Přesná čísla si už nepamatuji, ale biomasa nepřesáhla 50 kg/ha. No a pak slyším pana Zunu, jak říká: „No, když tady jsou vydry, tak tu nemohou být pstruzi.“ Napadlo mě, že stojím na špatné straně barikády.

Moc ochranářů

V rámci výzkumných úkolů jsem se s tímto stavem setkal opakovaně. Už jsem byl podstatně starší, když jsem se znovu setkal s vydrou. Tentokrát v povodí Želivky. V potoce, kde bych očekával 200, možná 300 kg ryb, žilo jen několik mihulí. Tehdy se začal můj vztah k vydrám lámat natolik, že jsem je měl rád jen v Národním muzeu a vycpané. A to mi vydrželo dodnes. Pozdější (někteří) ochránce přírody mi lezli na nervy, zvláště tehdy, když mi za souvětí – že mi nevádí vydra, kormorán a volavka, ale moc vyder, moc kormoránů, moc volavek a moc ochranářů –, které považovali za anti ekologický výrok udělili až třetí místo.

V současnosti se setkávám s vydrou i v intravilánu Prahy. Vůči člověku nemá obranné reflexy, je cíleně chovaná a vysazovaná do volné krajiny ze státního rozpočtu. Takže už se v přírodě bojím víc, než večer v parku před Hlavním nádražím.

